

احداث و مدیریت باغ انار

PTMP/SK/R&D/A/ Pomegranate garden03 /21012023

مقدمه

انار درخت کوچکی است که در اقلیم‌های خشک، نیمه‌گرمسیری و مدیترانه‌ای رشد و باردهی خوبی دارد و نسبت به عوامل نامساعد اکولوژیکی نیز مقاوم است. انار در اکثر کشورهای اروپایی به صورت خیلی محدود و به عنوان درختی زینتی کاشته می‌شود ولی در کشورهای شمال آفریقا، اطراف دریای مدیترانه، هندوستان، کشورهای مشترک المنافع، کشورهای آمریکای جنوبی، ایالات متحده آمریکا و چین و بعضی از کشورهای دیگر به صورت باغ میوه پرورش داده می‌شود. قسمت‌های وسیعی از ایران که در محدوده کویر مرکزی (دشت کویر و کویر لوت) واقع شده است، دارای شرایط آب و هوایی خشک و نیمه‌خشک بوده و برای پرورش درختان انار مناسب هستند.

آبیاری

۱- نیاز آبی انار هر درخت انار با بیش از ۵ سال سن (سن اقتصادی) به شرح زیر می‌باشد:

- در اوایل بهار تا اوایل خردادماه، روزانه حدود ۲۰-۴۰ لیتر آب

- در اواسط تابستان، حداقل ۶۰ لیتر در روز

- در انتهای دوره رشد، در اوایل پائیز نیز با خنک شدن هوا، نیاز آبی، کاهش و به ۴۰ لیتر در روز می‌رسد (بدون تغییر دور آبیاری تنها با تغییر حجم آبیاری جهت کاهش ترکیدگی میوه)

۲- اگر تعداد روزهای آبیاری برای درختان انار را در طول دوره گلدهی، رشد و انتهای رسیدن میوه‌ها، حدود ۱۸۰ روز در نظر گرفت؛ نیاز آبی یک درخت بالغ انار، حدود ۹۰۰۰ لیتر در سال (۹ متر مکعب) می‌باشد که در این صورت اگر ۱۰۰۰ درخت در هکتار داشته باشیم، نیاز آبی یک هکتار باغ انار حدود ۹۰۰۰ مترمکعب خواهد شد

۳- از اواخر اسفند تا اواسط اردیبهشت ماه، به‌طور کلی، درخت انار، آبیاری نمی‌گردد؛ تا عناصری مثل پتاسیم در شیرهی آوندی، غلظت مناسب پیدا کند و در رنگ‌گیری میوه، موثر واقع شود و زمان شروع گلدهی (در صورت تامین آب قبلی) به درخت آب نداده، محلولپاشی و هرس نیز، در این مرحله، انجام نمی‌شود.

احداث و مدیریت باغ انار

PTMP/SK/R&D/A/ Pomegranate garden03 /21012023

تعاونی پترو تمدن مهمام پارس

۴- اگر آب زیاد به تنهی درخت برسد؛ احتمال پوسیدگی تنه و طوقه وجود دارد؛ لذا احتیال مقدور، خاک اطراف تنه درخت را طوری باید تنظیم نمود؛ که آب آبیاری در نیمه‌ی دوم سایه‌انداز، که دارای ریشه‌های موین بیشتر هست؛ پخش شود.

۵- یخ‌آب زمستانه، یکی از اصول مبارزه با آفات و مقابله با سرمازدگی (اوج سرما در دی ماه) می‌باشد.

۶- زمان ابتدایی خواب درختان، نباید به چوب درختان، دست‌زد و حتی توصیه می‌شود؛ بلافاصله پس از برداشت میوه، درخت آبیاری و پس از آن آب نداد تا درخت به‌موقع، خواب رود.

۷- پیش‌از برداشت نباید آب به درخت داد چون محصول آبکی شده و آسیب‌پذیری بیشتری، در حمل و نقل و انبارمانی، خواهد داشت.

۸- در صورت عدم بارندگی اسفندماه، لازم است؛ اواخر اسفند یا فروردین ماه آبیاری انجام داد؛ حتی اگر درخت، در مرحله‌ی گلدهی باشد.

۹- در خصوص مسئله آبیاری، کمبود و افزایش آب هر دو باعث کاهش رنگ‌گیری میوه می‌گردد.

شکل ۱- باغ انار

احداث و مدیریت باغ انار

PTMP/SK/R&D/A/ Pomegranate garden03 /21012023

توصیه‌های کلی استفاده از کود در باغ‌های انار

۱۰- بهترین کود جهت تغذیه درختان انار کودهای آلی و کود دامی پوسیده می‌باشد.

۱۱- برخلاف کودشیمیایی، که سبب سفت شدن خاک (به خصوص، در خاکهایی با درصد مواد آلی پایین) می‌گردد؛ کود ارگانیک، وضعیت خاک را در درازمدت بهبود می‌بخشد.

۱۲- میزان کود مصرفی دامی در باغ‌های انار بین ۵ تا ۳۵ تن در هکتار (با توجه به آزمایش خاک و برگ انار) متغیر است. توصیه می‌شود؛ هر سال (مصرف سالیانه) به ازای هر درخت مقدار ۳۰ تا ۴۰ کیلوگرم کود دامی پوسیده (ترجیحا گوسفندی و گاوی) وابسته به منطقه‌ی مورد کاشت همراه با کودهای شیمیایی، در زمان انجام شخم زمستانه و به صورت چالکود یا کانال کود در نیمه‌خارجی سایه‌انداز تاج درخت، مصرف شود.

۱۳- حتما از کود حیوانی پوسیده استفاده گردد. اگر کود حیوانی نپوسیده و تازه در پای درخت انار، چال شود؛ به سه دلیل مشکل ساز می‌شود: الف- این کود در پاییز زمین را گرم می‌کند و این درخت خواب خوب ندارد و حتی در سرمای معمول زمستان، دچار یخ‌زدگی، می‌شود. ب- برای پوسیدن کود، ازت خاک مصرف شده و در فصل رشد درخت زرد می‌شود. ج- کود نپوسیده، منبع بسیار خوبی برای آفات، بیماری‌ها و علف‌های هرز خواهد بود.

۱۴- کودهای حیوانی پوسیده، ترجیحا زمانی که هوا هنوز گرم نشده و پس از یخبندان استفاده می‌شود و در صورت استفاده‌ی سالیانه، می‌توان پای درخت ریخته‌شود؛ اما اگر چندسال کوددهی انجام نشود؛ اقدام به، چالکود، نمود.

۱۵- کود حیوانی را در مناطق کم‌آب، نباید در فصل گرم، داد؛ چون درخت را تشنه‌تر می‌کند.

۱۶- افزایش بدون آزمایش، نیتروژن خاک و یا انجام محلول‌پاشی نامناسب آن، سبب کاهش رنگ‌گیری میوه می‌شود به خصوص اگر دیر هنگام مصرف گردد. تجربه نشان داده‌است؛ که افزودن ازت به صورت اوره یا به فرم‌های دیگر به خاک و یا محلول‌پاشی آن از خرداد ماه به بعد (از زمان گردویی شدن میوه به بعد) رنگ‌دهی میوه انار را به تاخیر می‌اندازد. ازت را پس از میوه بستن بر اساس آزمایش، می‌توان استفاده نمود.

۱۷- کودهای پتاسیم‌دار موجب افزایش آنتوسیانین شده و رنگ‌گیری میوه را افزایش و حتی اثرات منفی کودهای ازته را نیز خنثی می‌کند. بدین منظور توصیه می‌شود؛ از اواسط مردادماه به بعد در دو نوبت کودهای

احداث و مدیریت باغ انار

PTMP/SK/R&D/A/ Pomegranate garden03 /21012023

پتاس بالا از محصولات معتبر به صورت محلولپاشی استفاده گردد. ۱- زمان گردویی شدن میوه، ۲- زمان بزرگ شدن میوه و رنگ‌گیری میوه (در صورت استفاده از پتاسیم، جهت کاهش کیفیت میوه و نرم‌شدن آن محلولپاشی کلسیم و تکرار آن در طول فصل رشد میوه، ضروری می‌باشد).

۱۸- کودهای فسفر و پتاس و ازت را باید همان اسفندماه به درخت داد و علاوه بر اسفند در مردادماه نیز می‌توان از کودهای پتاسه استفاده کرد.

۱۹- کودهای فسفر و پتاس را نباید؛ اواخر فصل رشد، در استفاده‌ی خاکی به درخت داد؛ چون در خاک، کند حرکت بوده و کارایی لازم را نخواهند داشت.

۲۰- زمان مصرف کودهای فسفات در اسفندماه می‌باشد و در فصل گرما (دمای بالاتر از ۳۸ درجه سانتیگراد) نباید از این نوع کودها مصرف شود.

منبع

وظیفه‌شناس؛ محمدرضا؛ اسمعیل‌زاده حسینی، سیدعلیرضا؛ زارع، سمیه؛ یآوری، علی‌محمد. (۱۴۰۱). صد و بیست نکته‌ی کلیدی در پرورش انار. تهران: نشر آموزش کشاورزی

تعاونی پترو تمدن مهام پارس

PTMP/SK/R&D/A/ Pomegranate garden03 /21012023

